

ข้อมูลพื้นฐานสุกร

1.ด้านการผลิต

ปี 2557 - 2561 การผลิตเนื้อสุกรของประเทศต่าง ๆ เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.50 ต่อปี โดยในปี 2561 การผลิตเนื้อสุกรของโลกมีปริมาณรวม 112.96 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ซึ่งมีปริมาณ 111.04 ล้านตัน ร้อยละ 1.73 เนื่องจากประเทศส่วนใหญ่ผลิตเพิ่มขึ้น โดยประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ ซึ่งจีนเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ที่สุดมีปริมาณการผลิต 54.15 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ สหภาพยุโรป 24.10 ล้านตัน สหรัฐอเมริกา 11.99 ล้านตันและรัสเซีย 3.68 ล้านตัน

2.ด้านการตลาด

ปี 2557 - 2561 ความต้องการบริโภคเนื้อสุกรของประเทศต่าง ๆ เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.53 ต่อปี โดยในปี 2561 การบริโภคเนื้อสุกรของโลกมีปริมาณรวม 112.43 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ซึ่งมีปริมาณ 110.58 ล้านตัน ร้อยละ 1.67 เนื่องจากประเทศต่าง ๆ มีการบริโภคเพิ่มขึ้น โดยจีนเป็นประเทศที่มีการบริโภค เนื้อสุกรมากที่สุด คือ 55.73 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ สหภาพยุโรป 21.07 ล้านตัน สหรัฐอเมริกา 9.76 ล้านตันและรัสเซีย 3.25 ล้านตัน

3. การส่งออก

ปี 2557 - 2561 การส่งออกเนื้อสุกรของประเทศต่าง ๆ เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 5.52 ต่อปี โดยในปี 2561 การส่งออกเนื้อสุกรมีปริมาณรวม 8.54 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ซึ่งมีปริมาณ 8.30 ล้านตัน ร้อยละ 2.89 เนื่องจากความต้องการในตลาดโลกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2561 สหภาพยุโรปยังคงเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ที่สุด คือ 3.05 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา 2.72 ล้านตัน แคนาดา 1.35 ล้านตัน และบราซิล 0.69 ล้านตัน

4.การนำเข้า

ปี 2557 - 2561 การนำเข้าเนื้อสุกรของประเทศต่าง ๆ เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 6.73 ต่อปี โดยในปี 2561 การนำเข้าเนื้อสุกรของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญมีปริมาณรวม 8.10 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ซึ่งมีปริมาณ 7.89 ล้านตัน ร้อยละ 2.66 ซึ่งจีนเป็นประเทศที่มีการนำเข้าเนื้อสุกรมากที่สุด คือ 1.75 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ ญี่ปุ่น 1.51 ล้านตัน เม็กซิโก 1.18 ล้านตัน และเกาหลีใต้ 0.74 ล้านตัน

ตารางที่ 1 ปริมาณการผลิตเนื้อสุกรของประเทศไทยที่สำคัญ ปี 2557 - 2562

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2557	2558	2559	2560	2561*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2562**
จีน	56,710	54,870	52,990	53,400	54,150	-1.19	54,800
สหภาพยุโรป*	22,540	23,249	23,866	23,663	24,100	1.53	24,000
สหรัฐอเมริกา	10,368	11,121	11,320	11,611	11,992	3.40	12,621
บราซิล	3,400	3,519	3,700	3,725	3,675	2.15	3,775
รัสเซีย	2,510	2,615	2,870	3,000	3,235	6.66	3,310
เวียดนาม	2,431	2,548	2,701	2,741	2,675	2.68	2,735
แคนาดา	1,805	1,899	1,914	1,959	1,960	1.98	1,970
ฟิลิปปินส์	1,402	1,463	1,540	1,563	1,600	3.36	1,630
อื่น ๆ	9,332	9,138	9,238	9,376	9,571	0.77	9,744
รวม	110,498	110,422	110,139	111,038	112,958	0.50	114,585

หมายเหตุ: *ข้อมูลเบื้องต้น ** คาคณะเน

* สมาชิกทั้งหมด 28 ประเทศ

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2018

การผลิตของไทย

ปี 2557 - 2561 การผลิตสุกรของไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 8.90 ต่อปี โดยในปี 2561 มีปริมาณการผลิตสุกร 19.88 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก 19.25 ล้านตัว ของปี 2560 ร้อยละ 3.27 เนื่องจากตลาดภายในประเทศยังคงมีความต้องการบริโภคอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนผู้ผลิตรายกลางและรายใหญ่มีการบริหารจัดการที่ดี สามารถจัดการฟาร์มและป้องกันโรคระบาดในสุกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้อัตราการรอดของสุกรเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น

การตลาดของไทย

ปี 2557 - 2561 ความต้องการบริโภคเนื้อสุกรของไทย เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 9.73 ต่อปี ซึ่งสุกรที่ผลิตได้ใช้บริโภคภายในประเทศเป็นหลักประมาณร้อยละ 97 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด โดยในปี 2561 มีปริมาณการบริโภคสุกร 19.34 ล้านตัว หรือ 1.45 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ร้อยละ 3.57

การส่งออกของไทย

การส่งออกสุกรมีปริมาณเพียงร้อยละ 4.58 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด โดยเป็นการส่งออกเนื้อสุกรและเนื้อสุกรแปรรูปร้อยละ 0.72 และสุกรมีชีวิตร้อยละ 3.86 เนื้อสุกรส่งออกไปยังฮ่องกง สเปน ลาว เมียนมาร์ และมาเลเซีย ส่วนเนื้อสุกรแปรรูปส่งออกไปยังญี่ปุ่น เมียนมาร์ ฮ่องกง และกัมพูชา สำหรับสุกรมีชีวิตส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา เมียนมาร์ และสเปน ลาว

ปี 2557 - 2561 ปริมาณการส่งออกเนื้อสุกรชำแหละ ลดลงในอัตราร้อยละ 4.60 ต่อปี โดยในปี 2561 ส่งออกเนื้อสุกรชำแหละปริมาณ 2,404 ตัน มูลค่า 172.18 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ซึ่งส่งออกปริมาณ 2,393 ตัน มูลค่า 146.77 ล้านบาท ร้อยละ 0.46 และร้อยละ 17.31 ตามลำดับ

ปี 2557 - 2561 ปริมาณการส่งออกเนื้อสุกรแปรรูป ลดลงในอัตราร้อยละ 14.85 ต่อปี โดยในปี 2561 ส่งออกเนื้อสุกรแปรรูปปริมาณ 8,353 ตัน มูลค่า 1,961.36 ล้านบาท ซึ่งมีปริมาณลดลงจาก 8,489 ตันของปี 2560 ร้อยละ 1.60 แต่มูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 1,950.46 ล้านบาท ของปี 2560 ร้อยละ 0.56 สำหรับสุกรมีชีวิต ส่งออกปริมาณ 768,211 ตัว มูลค่า 2,917.08 ล้านบาท เป็นสุกรพันธุ์ 153,639 ตัว มูลค่า 329.05 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ซึ่งส่งออกปริมาณ 87,303 ตัว มูลค่า 260.84 ล้านบาท ร้อยละ 75.98 และร้อยละ 26.15 ตามลำดับ และเป็นสุกรมีชีวิตอื่น ๆ ปริมาณ 614,572 ตัว มูลค่า 2,588.03 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ซึ่งส่งออกปริมาณ 328,562 ตัว มูลค่า 1,651.11 ล้านบาท ร้อยละ 87.05 และร้อยละ 56.74 ตามลำดับ เนื่องจากความต้องการสุกรมีชีวิตจากประเทศเพื่อนบ้านผ่านการค้าชายแดนในช่วงกลางปีที่ผ่านมาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะจากกัมพูชา ทำให้สามารถส่งออกสุกรมีชีวิตได้เพิ่มขึ้น

การนำเข้าของไทย

ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกร (หนัง ตับ และเครื่องในอื่น ๆ) และผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร ปี 2557 - 2561 ปริมาณการนำเข้าส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.66 ต่อปี โดยในปี 2561 การนำเข้าส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ปริมาณ 28,905 ตัน มูลค่า 596.27 ล้านบาท ลดลงจากปี 2560 ซึ่งนำเข้าปริมาณ 34,139 ตัน มูลค่า 733.37 ล้านบาท ร้อยละ 15.33 และร้อยละ 18.69 ตามลำดับ โดยนำเข้าส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกร (หนัง ตับ เครื่องในอื่น ๆ) จากเยอรมนี อิตาลี และเนเธอร์แลนด์ ส่วนปริมาณการนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร ปี 2557 - 2561 ลดลงในอัตราร้อยละ 24.94 ต่อปี โดยในปี 2561 นำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปริมาณ 349 ตัน มูลค่า 109.80 ล้านบาท ลดลงจากปี 2560 ซึ่งนำเข้าปริมาณ 501 ตัน มูลค่า 111.64 ล้านบาท ร้อยละ 30.34 และร้อยละ 1.65 ตามลำดับ โดยนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรจากอิตาลี จีน และสิงคโปร์

ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2557 - 2561 ราคาที่เกษตรกรขายได้ลดลงในอัตราร้อยละ 6.90 ต่อปี โดยราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้ปี 2561 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 55.57 บาท ลดลงจากเฉลี่ยกิโลกรัมละ 59.01 บาท ของปี 2560 ร้อยละ 5.83 เนื่องจากในช่วงปลายปี 2560 ต่อเนื่องถึงต้นปี 2561 ที่ผ่านมามีผลผลิตสุกรออกสู่ตลาดปริมาณมาก รวมทั้งการส่งออกสุกรมีชีวิตลดลง ส่งผลให้ราคาสุกรมีชีวิตปรับตัวลดลง ทั้งนี้ ราคาขายปลีกสุกรชำแหละไม่ได้ปรับลดลงตามราคาสุกรมีชีวิต โดยเนื้อสุกรชำแหละ (เนื้อสันใน สันนอก) ณ ตลาดกรุงเทพมหานคร มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 135.17 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.25 จากปีที่ผ่านมา ทำให้ไม่สามารถกระตุ้นการบริโภคเนื้อสุกรเพิ่มขึ้นได้ ส่งผลให้จำนวนสุกรมีชีวิตในประเทศคงเหลือเป็นจำนวนมาก รัฐบาลจึงมีมาตรการลดปริมาณผลผลิตสุกรในช่วงเวลาดังกล่าว เช่น การทำสุกรหัน การปลดระวางแม่พันธุ์สุกร การนำสุกรชำแหละเข้าห้องเย็น เป็นต้น ตลอดจนเกษตรกรบางส่วนลดการผลิตลง ส่งผลให้ผลผลิตสุกรลดลง ทำให้ราคาสุกรมีชีวิตเริ่มปรับตัวสูงขึ้นจากต้นปี 2561 แต่ราคาเฉลี่ยทั้งปียังคงต่ำกว่าปีที่ผ่านมา ซึ่งยังคงต่ำกว่าต้นทุนการผลิตสุกร

ราคาส่งออก

ปี 2557 - 2561 ราคาส่งออกเนื้อสุกรชำแหละเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 4.43 ต่อปี โดยในปี 2561 ราคาส่งออกเนื้อสุกรชำแหละเฉลี่ยกิโลกรัมละ 71.61 บาท เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ร้อยละ 16.76 ส่วนราคาเนื้อสุกรแปรรูป ปี 2557 - 2561 เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 7.59 ต่อปี โดยในปี 2561 ราคาส่งออกเนื้อสุกรแปรรูปเฉลี่ยกิโลกรัมละ 234.80 บาท สูงขึ้นจากปี 2560 ร้อยละ 2.19

ราคานำเข้า

ปี 2557 - 2561 ราคานำเข้าส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกรสูงขึ้นในอัตราร้อยละ 5.30 ต่อปี และราคานำเข้าดิบลดลงในอัตราร้อยละ 1.66 ต่อปี โดยในปี 2561 ราคานำเข้าส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกรรวมเฉลี่ยกิโลกรัมละ 20.63 บาท ลดลงจากปี 2560 ร้อยละ 3.96 ส่วนราคานำเข้าดิบเฉลี่ยกิโลกรัมละ 23.92 บาท ลดลงจากปี 2560 ร้อยละ 5.19

แนวโน้ม ปี 2562 สถานการณ์ของโลก

การผลิตของโลก

ปี 2562 คาดว่าการผลิตเนื้อสุกรจะมีปริมาณ 114.59 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 112.96 ล้านตันของปี 2561 ร้อยละ 1.44 ซึ่งประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ ได้แก่ จีน สหรัฐอเมริกา บราซิล และรัสเซีย คาดว่าจะผลิตเนื้อสุกรเพิ่มขึ้น โดยจีน และสหรัฐอเมริกา มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ความต้องการบริโภคเนื้อสุกรขยายตัวเพิ่มขึ้น ทำให้มีการผลิตเนื้อสุกรเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจีนจะมีผลผลิตเนื้อสุกรมากที่สุด แต่เกิดการระบาดของโรคไข้อีดำแอฟริกันในสุกร (African Swine Fever: ASF) ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลผลิตและราคาสุกร ทำให้อัตราการขยายตัวของผลผลิตเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง ในขณะที่สหภาพยุโรป คาดว่าจะมีการผลิตลดลงเล็กน้อย เป็นผลมาจากราคาเนื้อสุกรตกต่ำ และต้นทุนอาหารสุกรที่เพิ่มสูงขึ้น

ตารางที่ 2 ปริมาณการบริโภคเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ ปี 2557 - 2562

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2557	2558	2559	2560	2561*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2562**
จีน	57,194	55,668	54,980	54,812	55,725	-0.67	56,525
สหภาพยุโรป*	20,390	20,871	20,747	20,817	21,065	0.63	20,865
สหรัฐอเมริกา	20,390	20,871	20,747	20,817	21,065	0.63	20,865
รัสเซีย	3,021	3,016	3,192	3,338	3,250	2.51	3,300
บราซิล	2,846	2,893	2,870	2,941	2,992	1.17	3,042
ญี่ปุ่น	2,543	2,568	2,626	2,741	2,785	2.50	2,806
เวียดนาม	2,414	2,526	2,647	2,703	2,660	2.65	2,730
เม็กซิโก	1,836	2,017	2,091	2,180	2,305	5.47	2,405
อื่นๆ	11,024	11,041	11,190	11,512	11,891	1.95	12,265
รวม	109,812	109,941	109,818	110,584	112,433	0.53	114,211

หมายเหตุ: * ข้อมูลเบื้องต้น ** คาดคะเน

* สมาชิกทั้งหมด 28 ประเทศ

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2018

การตลาดของโลก

ปี 2562 คาดว่าความต้องการบริโภคเนื้อสุกรจะมีปริมาณรวม 114.21 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 112.43 ล้านตัน ของปี 2561 ร้อยละ 1.58 โดยผู้บริโภครายใหญ่ที่สุด คือ จีน คาดว่าจะมีการบริโภคปริมาณ 56.53 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา 10.27 ล้านตัน รัสเซีย 3.30 ล้านตัน และบราซิล 3.04 ล้านตันเป็นผลมาจากการผลิตภายในประเทศเพิ่มขึ้น ในส่วนของสหภาพยุโรป คาดว่าจะมีการบริโภคลดลงเล็กน้อยซึ่งสอดคล้องกับปริมาณการผลิตที่ลดลง

การส่งออกของโลก

ปี 2562 คาดว่าการส่งออกเนื้อสุกรของโลกจะมีปริมาณรวม 8.79 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 8.54 ล้านตัน ของปี 2561 ร้อยละ 2.93 เนื่องจากมีความต้องการบริโภคเนื้อสุกรเพิ่มขึ้น โดยคาดว่าสหภาพยุโรปยังคงเป็นผู้ส่งออกเนื้อสุกรรายใหญ่ที่สุด คือ 3.15 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 3.05 ล้านตัน ของปี 2560 ร้อยละ 3.28 เป็นผลมาจากความต้องการบริโภคเนื้อสุกรที่เพิ่มขึ้นในทวีปเอเชีย รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา 2.81 ล้านตัน แคนาดา 1.37 ล้านตัน และบราซิล 0.74 ล้านตัน

การนำเข้าของโลก

ปี 2562 คาดว่าการนำเข้าเนื้อสุกรของโลกจะมีปริมาณรวม 8.40 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 8.10 ล้านตัน ของปี 2561 ร้อยละ 3.70 โดยที่จีนยังคงเป็นประเทศที่นำเข้าเนื้อสุกรมากที่สุด คือ 1.88 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.75 ล้านตัน ของปี 2561 ร้อยละ 7.43 รองลงมาได้แก่ ญี่ปุ่น 1.53 ล้านตัน และเม็กซิโก 1.24 ล้านตัน

สถานการณ์ของไทย

การผลิตของไทย

ปี 2562 คาดว่าการผลิตสุกรมีปริมาณ 19.99 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก 19.88 ล้านตัว ของปี 2561 ร้อยละ 0.55 เนื่องจากปริมาณการผลิตขยายตัวตามจำนวนประชากรและความต้องการบริโภคจากตลาดภายในประเทศที่ยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเกษตรกรมีการบริหารจัดการฟาร์มและป้องกันโรคระบาด ได้เป็นอย่างดี ทำให้ประสิทธิภาพในการเลี้ยงสุกรเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้น

การตลาดของไทย

ปี 2562 คาดว่าการบริโภคสุกรจะเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับปี 2561 โดยคาดว่าจะมีปริมาณการบริโภคสุกร 19.50 ล้านตัว หรือ 1.46 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2561 ร้อยละ 0.69

การส่งออกของไทย

ปี 2562 คาดว่าการส่งออกเนื้อสุกรชำแหละ เนื้อสุกรแปรรูป และการส่งออกสุกรมีชีวิตจะใกล้เคียงกับปี 2561 เนื่องจากยังคงมีความต้องการอย่างต่อเนื่อง

การนำเข้าของไทย

ปี 2562 คาดว่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรและส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกร (หนัง ตับ และเครื่องในอื่น ๆ) จะใกล้เคียงกับปี 2561

ราคาของไทย

ปี 2562 คาดว่าราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยจะใกล้เคียงกับปี 2561 ซึ่งแม้ว่าราคาสุกรมีชีวิตจะเริ่มปรับตัวสูงขึ้น แต่ปริมาณการผลิตยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งปริมาณการส่งออกยังคงไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก ส่วนราคาส่งออกเนื้อสุกรชำแหละและเนื้อสุกรแปรรูปคาดว่าจะใกล้เคียงกับปี 2561

ตารางที่ 3 ปริมาณส่งออกเนื้อสุกรของประเทศไทยที่สำคัญ ปี 2557 – 2562

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2557	2558	2559	2560	2561	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2562
สหภาพยุโรป*	2,164	2,390	3,131	2,860	3,050	9.04	3,150
สหรัฐอเมริกา	2,310	2,272	2,377	2,556	2,717	4.52	2,813
แคนาดา	1,220	1,239	1,320	1,336	1,350	2.82	1,365
บราซิล	556	627	832	786	685	6.64	735
ชิลี	163	178	173	171	185	2.15	195
เม็กซิโก	117	128	141	170	180	12.14	190
จีน	277	231	191	208	175	-9.73	150
รัสเซีย	5	7	25	37	45	83.30	50
ออสเตรเลีย	37	36	38	43	49	7.68	45
อื่น ๆ	140	129	129	130	101	-6.25	97
รวม	6,989	7,237	8,357	8,297	8,537	5.52	8,790

หมายเหตุ: * ข้อมูลเบื้องต้น ** คัดคะแนน

* สมาชิกทั้งหมด 28 ประเทศ

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2018

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตหรือการส่งออก

โรคระบาด แม้ว่าการจัดการฟาร์มสุกรในปัจจุบันจะมีประสิทธิภาพและความคุมโรคระบาดได้ดีขึ้นแต่ยังคงมีปัจจัยเสี่ยงที่จะเกิดโรคระบาดในสุกร เช่น โรคท้องร่วงติดต่อในสุกร (Porcine Epidemic Diarrhea: PED) และโรคระบบทางเดินหายใจและระบบสืบพันธุ์ (Porcine Reproductive and Respiratory Syndrome: PRRS) เป็นต้น ซึ่งทำให้การผลิตสุกรเสียหายเป็นอย่างมาก ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น โดยฟาร์มสุกรของเกษตรกรรายย่อยและฟาร์มขนาดเล็กที่มีการจัดการฟาร์มที่ยังไม่ได้มาตรฐานมีความเสี่ยงสูงที่จะได้รับผลกระทบจากโรคระบาด นอกจากนี้ จีน ซึ่งเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคเนื้อสุกรรายใหญ่ของโลก ยังคงประสบปัญหาการระบาดของโรคไขหวัดแอฟริกันในสุกร (African Swine Fever: ASF) อย่างรุนแรง ทำให้ไทยต้องเฝ้าระวังการระบาดของโรคดังกล่าวอย่างเข้มงวด

ภาวะเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการบริโภคและการส่งออกสุกรโดยคาดว่าปี 2562 อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยยังคงชะลอตัวสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจโลกซึ่งส่งผลกระทบต่อกำลังซื้อของผู้บริโภคในประเทศที่เป็นตลาดหลักของเนื้อสุกร รวมทั้งส่งผลกระทบต่อปริมาณการส่งออกสุกรมีชีวิตที่ขายแดนของไทย

ปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตสุกร

ราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ยังคงมีความผันผวนตลอดเวลา ซึ่งต้นทุนอาหารสุกร เป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 60-70 ของต้นทุนการผลิตสุกร หากวัตถุดิบอาหารสัตว์มีราคาสูงขึ้นจะส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตของสุกร โดยเฉพาะฟาร์มขนาดเล็ก เนื่องจากมีต้นทุนเฉลี่ยสูงกว่าฟาร์มขนาดใหญ่

2.3 สถานการณ์สุกรในพื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 5 (ภาคเหนือตอนบน)

1) ด้านการผลิต

การเลี้ยงสุกรเป็นอาชีพที่สำคัญ ปัจจุบันการเลี้ยงสุกรมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น แต่ยังมีปัญหาภาวะโรคระบาดสัตว์ สำหรับการจัดการฟาร์มสุกรให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์เพื่อยกระดับการผลิตที่ปลอดภัยสู่ผู้บริโภค ยังมีจำนวนไม่ครบถ้วน และของเสียจากฟาร์มสุกรสู่สิ่งแวดล้อมเป็นสาเหตุทำให้เกิดภาวะโลกร้อน รวมทั้งปัจจัยการผลิตและราคา ทำให้การผลิตสุกรเปลี่ยนแปลงขึ้นลงไม่แน่นอน แต่สุกรยังเป็นสัตว์เศรษฐกิจที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่สองของสินค้าปศุสัตว์ การเลี้ยงสุกรมีปัญหาตั้งแต่การผลิต การชำแหละ และการขนส่งถึงผู้บริโภคให้ถูกสุขลักษณะส่งผลทำให้เกิดความเสียหายทั้งทางตรง ทางอ้อม ไม่ว่าจะเป็นการผลิต การตลาดสุกรและผลิตภัณฑ์ ดังนั้นเพื่อให้การเลี้ยงสุกรมีการพัฒนาการเลี้ยงให้เข้าสู่ระบบมาตรฐานฟาร์มที่ดีสู่ตลาดสุกรและผลิตภัณฑ์ที่ได้คุณภาพ มาตรฐาน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาระบบการเลี้ยงสุกรทั้งระบบ ปัจจุบันการเลี้ยงสุกรในประเทศไทยได้มีการพัฒนาการด้านพันธุ์อาหารสัตว์ การจัดการและการสุขาภิบาล จนทัดเทียมกับต่างประเทศ การเลี้ยงสุกรภายในประเทศ แม้จะมีฟาร์มใหญ่ ๆ แต่ก็ยังมีเกษตรกรรายย่อยที่ทำการเลี้ยงสุกรรายละ 1-20 ตัว ตามหมู่บ้านอยู่เป็นจำนวนมาก เกษตรกรรายย่อยดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับความรู้ในการเลี้ยงสุกรอย่างถูกต้อง เพื่อจะได้นำไปพัฒนาการเลี้ยงสุกรอย่างถูกต้อง เพื่อจะได้นำไปพัฒนาการเลี้ยงสุกรของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำได้ให้กับครอบครัว และยังสามารถได้ประโยชน์ในการใช้ทรัพยากรให้ได้ผลดีด้วย

1.1 จำนวนสุกรแยกตามประเภทในปี 2561

ในปี 2561 พื้นที่ภาคเหนือตอนบน มีจำนวนสุกรทั้งหมด 1,151,387 ตัว โดยส่วนใหญ่เป็นสุกรขุน จำนวน 842,728 ตัว คิดเป็น 73.19 % รองลงมาเป็นสุกรพื้นเมือง จำนวน 204,442 ตัว คิดเป็น 17.75 % และสุกรพันธุ์ จำนวน 104,217 ตัว คิดเป็น 9.05 % จำนวนพื้นที่ที่มีการเลี้ยงสุกรแยกตามประเภทในปี 2561 เมื่อพิจารณาการเลี้ยงสุกรรายจังหวัด พบว่า จังหวัดเชียงใหม่มีการเลี้ยงสุกรมากที่สุด มี 373,047 ตัว คิดเป็น 32.39 % รองลงมาคือจังหวัดลำพูน จำนวน 256,124 ตัว คิดเป็น 22.24 % และจังหวัดเชียงราย 161,701 ตัว คิดเป็น 14.04% ตามลำดับ เมื่อพิจารณาอัตราการเลี้ยงสุกรต่อราย พบว่า จังหวัดลำพูน มีอัตราการเลี้ยงสุกรมากที่สุด 113.47 ตัวต่อราย รองลงมาคือ จังหวัดแพร่ 44.81 ตัวต่อราย และจังหวัดลำปาง 37.55 ตัวต่อราย

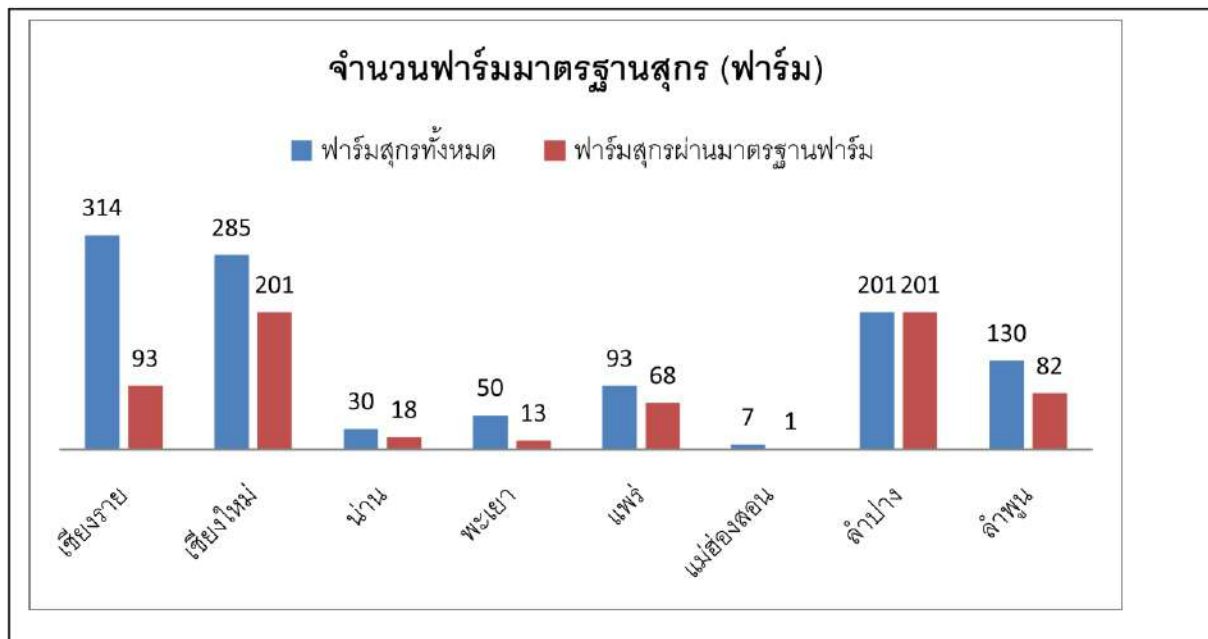
ตามตารางที่ 4 แสดงจำนวนสุกรและเกษตรกร ปี 2561

จังหวัด	สุกรพื้นเมือง (ตัว)	สุกรพันธุ์ (ตัว)	สุกรขุน (ตัว)	สุกรทั้งหมด (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	เฉลี่ยต่อ ราย
เชียงใหม่	81,442	34,188	257,417	373,047	15,436	24.16
ลำพูน	9,670	18,388	228,066	256,124	2,257	113.47
ลำปาง	14,082	14,781	132,838	161,701	4,306	37.55
แพร่	9,617	3,327	51,224	64,168	1,432	44.81
น่าน	22,934	8,689	41,428	73,051	7,397	9.87
พะเยา	5,745	5,167	23,438	34,350	2,202	15.59
เชียงราย	20,406	17,881	105,977	144,264	6,926	20.82
แม่ฮ่องสอน	40,546	1,976	2,340	44,682	8,028	5.56
รวม	204,442	104,217	842,728	1,151,387	47,984	23.99

3. จำนวนฟาร์มมาตรฐานสุกรในพื้นที่เขต 5 ปี 2563

- จำนวนฟาร์มสุกรในพื้นที่ทั้งหมด 1,110 ฟาร์ม ผ่านการรับรองมาตรฐานแล้ว 677 ฟาร์ม คิดเป็น 60.99 % โดยมีจังหวัดที่ผ่านการรับรองฟาร์มสุกรมาตรฐาน 100% คือ จังหวัดลำปาง รองลงมาคือ จังหวัดแพร่ 73.11% และจังหวัดเชียงใหม่ 70.52 % (ดังแผนภูมิที่ 2)

แผนภูมิแสดงจำนวนฟาร์มมาตรฐานสุกรในพื้นที่เขต 5 ปี 2563

การวิเคราะห์ SWOT Analyses สุกร จังหวัดในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน

จุดแข็ง

1. ต้นทุนการผลิตสุกรของไทยถูกกว่าประเทศในภูมิภาค
2. มีข้อได้เปรียบด้านเทคโนโลยีการผลิตขณะที่กลุ่มประเทศ AEC ยังด้อยอยู่
3. อัตราการแลกเนื้อของไทยอยู่ในเกณฑ์ดีกว่าประเทศเพื่อนบ้าน (FCR 2.6)
4. มีแหล่งวัตถุดิบอาหารสัตว์ เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง ไร่ ปลายข้าว เป็นต้น
5. ความนิยมการบริโภคเนื้อสุกรมีมาก ตลาดยังคงมีความต้องการอย่างกว้างขวาง
6. สภาพภูมิอากาศ และสภาพภูมิประเทศเหมาะสม

จุดอ่อน

1. ในพื้นที่เกิดโรคระบาด PRRS , FMD
2. ขาดแคลนแรงงาน
3. ใช้เงินลงทุนสูงในการก่อสร้างโรงเรือนมาตรฐาน
4. เกษตรกรยังไม่ให้ความสำคัญกับระบบการจัดการฟาร์ม มีแนวคิดการเลี้ยงสุกรแบบหลังบ้าน หรือแบบปล่อย ทำให้เสี่ยงต่อโรคระบาด

5. ผู้บริโภคขาดความรู้ความเข้าใจในการเลือกบริโภคเนื้อสุกรที่มีคุณภาพ ทำให้เกษตรกรและผู้ค้าเนื้อสัตว์ขาดความกระตือรือร้นในการผลิตสินค้าจากสุกรที่มีคุณภาพ
7. การบังคับใช้กฎหมายในพื้นที่ยังไม่เข้มงวด เช่น การควบคุมโรคระบาด การควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ หรือการควบคุมมลภาวะจากฟาร์มสุกร
8. เกษตรกรขาดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง

โอกาส

1. ตลาดในจังหวัดมีความต้องการสูง เนื่องจากเป็นจังหวัดท่องเที่ยว และเป็นจังหวัดชายแดนสามารถส่งออกได้
2. มีเส้นทางการคมนาคมระหว่างประเทศเข้ามายังภาคเหนือตอนบนเพิ่มมากขึ้น ทำให้โอกาสในการซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน และการท่องเที่ยวเติบโตมาก เป็นที่น่าสนใจของนักลงทุนและมีการคมนาคมที่สะดวก มีถนนเส้นหลักตัดผ่านสู่ตลาดการค้าสุกร เชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและระหว่างประเทศ
2. รัฐมีนโยบายในการส่งเสริมธุรกิจสุกรอย่างจริงจัง เพื่อผลักดันในการส่งออก ทำให้มีโอกาสนในการขยายการผลิต

อุปสรรค

1. เกิดโรคสัตว์อุบัติใหม่ ทำให้กระทบต่อการเลี้ยงสุกร
2. การตลาดถูกกำหนดโดยพ่อค้าคนกลางและแผนการตลาดของบริษัทอุตสาหกรรมการเกษตรรายใหญ่
3. กฎ ระเบียบ ของประเทศคู่ค้าไม่อำนวยความสะดวกการสนับสนุนการส่งออกต่างประเทศ
4. การเปิด AEC , FTA อาจทำให้นักลงทุนหันไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านเนื่องจากมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่าหลาย ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นแรงงาน หรือวัตถุดิบอาหารสัตว์
5. หากไม่มีการพัฒนาการผลิตสุกรและเนื้อสุกรให้มีคุณภาพอาจถูก สุกรราคาถูกจากผู้ที่ใช้ไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาตีตลาด
6. การเปิดโลกรัฟรมแดนก็อาจเสี่ยงต่อการนำเทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสมเข้ามาได้ง่าย เช่น ลักลอบนำเข้าวัคซีนที่ไม่อนุญาตให้ใช้ ซึ่งผลิตจากประเทศจีน (PRRS Chinese strain) เป็นต้น ซึ่งทำให้การควบคุมโรคระบาดเป็นไปได้อย่างยากลำบากมากขึ้น
7. เจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะมาให้คาปรึกษาด้านการเลี้ยงสุกรมีน้อยเกินไป ส่วนใหญ่ต้องพึ่งเจ้าหน้าที่จากปศุสัตว์อย่างเดียว แต่เจ้าหน้าที่ระดับตำบล หรือท้องถิ่นกลับไม่ค่อยมีความรู้เพียงพอที่จะให้คำแนะนำได้

ยุทธศาสตร์สุกร จังหวัดภาคเหนือตอนบน
วิสัยทัศน์
“การผลิตสุกรให้ปลอดภัย ได้มาตรฐาน เพียงพอ”

1.พันธกิจ

1. เพื่อพัฒนาการผลิตระดับฟาร์ม ควบคุมและป้องกันโรคระบาดสัตว์ และจัดการมลภาวะที่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อปรับปรุงและพัฒนาโรงฆ่าสุกรภายในประเทศ สถานที่ชำแหละสดแต่งซากสุกรทั้งในโรงฆ่าและนอกโรงฆ่า รวมถึงการขนส่งสุกรมีชีวิตและเนื้อสุกรให้ถูกสุขลักษณะ
3. เพื่อพัฒนาตลาดสุกร สถานที่จำหน่ายซากสุกรในตลาดสดในประเทศให้ถูกสุขอนามัย
4. เพื่อควบคุมคุณภาพปัจจัยการผลิตให้ได้มาตรฐานและพัฒนาผลิตภัณฑ์สุกร
5. ยกระดับฟาร์มสุกรรายย่อยเข้าสู่ระบบการเลี้ยงที่ปลอดภัย

2. วัตถุประสงค์ :

1. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตระดับฟาร์ม ควบคุมและป้องกันโรคระบาดสัตว์และจัดการมลภาวะกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
2. พัฒนาและปรับปรุงโรงฆ่าสุกรทั้งในโรงฆ่าและนอกโรงฆ่าให้ถูกสุขลักษณะ
3. เสริมสร้างพัฒนาตลาดสุกร สถานที่จำหน่ายซากสุกรในตลาดสดให้ถูกสุขอนามัย
4. เสริมสร้างควบคุมคุณภาพปัจจัยการผลิตสุกรให้ได้มาตรฐานและพัฒนาผลิตภัณฑ์สุกร
5. ส่งเสริมและพัฒนาฟาร์มสุกรรายย่อยเข้าสู่ระบบการเลี้ยงที่ปลอดภัย

3. เป้าประสงค์ : ยกระดับมาตรฐานการผลิตสุกรของพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ให้สะอาดปลอดภัย ปลอดภัยสำหรับผู้บริโภค

4. ประเด็นยุทธศาสตร์

1. พัฒนาการผลิตสุกรและผลิตภัณฑ์
2. พัฒนาสัตว์สถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์และการขนส่ง
3. ยกระดับฟาร์มสุกรรายย่อยเข้าสู่ระบบการเลี้ยงที่ปลอดภัย

5.กลยุทธ์

1. พัฒนาการผลิตสุกรและผลิตภัณฑ์
- 1.1 การขึ้นทะเบียนผู้เลี้ยงสุกร

1.2 การพัฒนาระบบฟาร์มเข้าสู่มาตรฐาน

- การเร่งรัดการตรวจรับรองมาตรฐานฟาร์ม
- การจัดระเบียบมาตรฐานฟาร์ม

1.3 การส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้เลี้ยงสุกร

1.4 การจัดการสิ่งแวดล้อมฟาร์มสุกร

- การจัดทำระบบบำบัดน้ำเสีย

1.5 พัฒนาผลิตภัณฑ์สุกรของภาคเหนือ (แค้ปหมู, แหนม ฯลฯ)

1.6 การป้องกัน ควบคุมและกำจัดโรคระบาดในสุกร

1.7 การปรับระบบการเลี้ยงสุกรปลอดโรคสำหรับเกษตรกรรายย่อย

1.8 การพัฒนาฟาร์มเครือข่ายปรับปรุงพันธุ์สุกรและฟาร์มเครือข่ายขยายพันธุ์สุกร

2. พัฒนาสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์และการขนส่ง

2.1 การพัฒนาโรงฆ่าสัตว์

- การเร่งรัดการตรวจโรงฆ่าสัตว์ให้ได้รับใบอนุญาต มจส.2
- การจัดระเบียบโรงฆ่าสัตว์ให้ได้มาตรฐาน GMP

2.2 พัฒนาการขนส่ง

- การพัฒนาระบบการขนส่งให้ได้มาตรฐาน สะอาด ปลอดภัย ต่อผู้บริโภค

2.3 การพัฒนาสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ และอาหารศึกษา

- การเร่งรัดการตรวจรับรองสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์สะอาด
- การให้ความรู้การบริโภคอาหารที่สะอาดปลอดภัยแก่ผู้บริโภค

3.ยกระดับฟาร์มสุกรรายย่อยเข้าสู่ระบบการเลี้ยงที่ปลอดภัย

3.1 สร้างความรู้ความเข้าใจ ระบบ biosecurity และ food safety

3.2 เพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมและป้องกันโรค

3.3 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเพื่อลดต้นทุน

3.4 ยกระดับมาตรฐานการผลิตเพื่อเกษตรกรรายย่อย

3.5 ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรรายย่อย